

orta, cuius ratio haec esse videtur, ut *yad'i* mutatum fuerit in *yahi*, *h* autem lege Zendica transierit in *z*. Haud nescio *hi* esse affixum Sanscritum, quo formantur praeter *हर्हि* et *कर्हि*, etiam *तर्हि* et *यर्हि*; sed significatus ei est temporis et in *yézi* Zendorum nullum est neque caninae litterae vestigium nec temporis indicatio. Videtur itaque potius mutatio litterae *d* in *h*, ut in *हित* pro *धित*, *सह* pro *सधा*, *हा* pro *धा*, vid. Rosen. R. V. Sp. p. 23. usitata interdum fuisse Zarathustricis.

Pro *yédi* et *yézi* saepenumero ponitur per Zendavestam *yat'*, ut ex. gr. in loco a BURNOUFIO, Viro celeberrimo, excitato, Observ. p. 45. *yat'. nâirika nis.hadât'*, si mulier sedeat. qui usus ansam mihi dedit coniecturae, quam nunc proponam.

5. Constat, frequentissimam esse et paene solam apud Indos hanc correlativarum enunciationum iuncturam, ut relativa praemittatur, subsequatur demonstrativa. Cf. quae dixi ad Hitop. p. 15, l. 13. Dicere itaque solent Indi: यच् चकार रामः कर्म तदस्ति शुभं, non कर्म, यच् चकार रामः, शुभम् अस्ति । यद् autem, dum remanet pronomen, duas coniungit sententias ita, ut relatio sit per pronomen relativum notionis determinativae ad notionem quandam in enunciatione principali comprehensam, ambarum enunciationum alia est correlatio nulla; ut in sententiis supra positis notio *peracti a Rama* refertur ad actionem tantum, non ad enunciationem totam, quae praedicat de actione, eam esse honestam. Luculentum est huius rei exemplum Man. X, 123: यद् अतोऽन्यद्भिः कुरुते तद् भवत्यस्य निष्फलं । Sin autem duarum est enunciationum relatio totarum, eadem ponitur iunctura; quod quum fiat, यद् potius est coniunctio *quod*, et relationem indicat non unius notionis, sed totius enunciationis. Exemplo docebo: Hitop. p. 13, l. 13. आत्मपरित्यागेन यद् आश्रितानां रक्षणं तन् नीतिविदां न संमतं । »quod fiat' per sui ipsius devotionem conservatio servorum, prudentibus minime probatur.« Comprobatio quae nulla esse dicitur praedicatur non de sola servorum conservatione, sed de tali, quae facitetur semet ipsum devovendo. Est igitur mutua enunciationum, non singularum notionum, relatio. Huius rei clarissimum est exemplum Bh. Gît. I, 46. यदि मां धार्तराष्ट्रा हन्युस् तन्मे क्षेमतरं भवेत् । Talis autem enunciationum quum sit in conditionalibus sententiis relatio, apparet, quam aptum sit neutrum relativi pronominis, in particulae naturam transmutatum, ad exprimendam correlationem, quae inter conditionalem sententiam intercedat et eam, quae a conditione pendeat. Sic factum esse reor in lingua Zendica.